

Утвърждавам:

Евростина Кисьова

Директор на ППГЗЕ „Захарий Стоянов“

ПРАВИЛА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ЗДРАВОСЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

УЧЕНИЦИ

1. При придвижване от дома към училище и обратно всеки ученик се задължава стриктно да спазва правилата за движение по пътищата.
2. Придвижването до физкултурния салон да се извърши по маршрут: ул. „Великокняжеска“ – съдебна палата – СУ „П. К. Яворов“ – физкултурен салон /спортивна площадка/ и обратно.
3. Придвижването по коридорите и стълбищата в училищната сграда става само отдясно.
4. Забранява се на учениците да тичат, скачат и играят с топка в класните стаи и училищните коридори.
5. Забранява се на учениците да бълскат вратите, да стъпват и сядат на радиаторите и паропроводните тръби, както и по чиновете и работните маси.
6. Категорично се забранява отварянето на прозорците на стълбищата.
7. Забранява се използването на спортните съоръжения без разрешение и инструкции на учителя по физическо възпитание и спорт.
8. Организирането и провеждането на спортни игри и състезания в двора на училището и спортните площадки става само в присъствието на учител.
9. Ако топката попадне на улицата, ученикът внимателно излиза на уличното платно под наблюдението на учителя.
10. Забранява се на учениците при отсъствие на учител да вдигат шум в класните стаи. При лошо време спокойно изчакват в класната стая, а при хубаво време – излизат в двора на училището.
11. Забранява се на учениците да консумират закуски в класните стаи.
12. Учениците поддържат класните стаи чисти и редовно да ги проветряват.
13. По време на извънкласни и извънучилищни мероприятия учениците са длъжни стриктно да спазват указанията на класния ръководител или учителя.
14. Учениците да не боравят с електрически уреди и учебно – технически средства в отсъствието на учител, както и да включват и изключват осветлението без причина.
15. Категорично е забранено на учениците да пипат здрави или счупени контакти и електрически ключове. При откриване на повредени или счупени контакти или електрически ключове са длъжни незабавно да уведомят класният яръководител, учител или училищното ръководство.
16. Категорично се забранява тютюнопушенето, употребата на алкохол и други упойващи вещества в сградата и в района на училището.
17. В сградата и района на училището учениците са длъжни с поведението си да не застрашават здравето и живота на околните.

Правила за действия в случай на пожар, авария или природно бедствие

В случай на пожар, авария или природно бедствие да не се допуска паника и да се действа организирано и уверено!

При пожар

- При възникване на пожар е необходимо да се уведомят органите на противопожарната охрана на тел.160, като се посочи и адресът на училището.
- Да се започне незабавно гасене на пожара с наличните противопожарни средства.
- Организирано и без паника да се евакуират учениците, съгласно плана за евакуация и конкретната пожарна обстановка.
- Ако има частично задимени коридори и стълбища, евакуиращите се да се придвижват ниско до пода край стените с поставена на дихателните органи мокра кърпа.
- Ако коридорът е задимен много, учениците остават в класните стаи, плътно затварят вратите, а прозорците отварят широко и изчакват идването на екипите на пожарна и аварийна безопасност.
- При пристигане на противопожарните коли да се информират служителите на РСПАБ за следното:
 - има ли ученици, неизвестени от класните стаи и къде;
 - кои помещения са обхванати от огъня и къде се разпространява;
 - местата за съхраняване на леснозапалими течности, документация, ценно имущество и др.

При земетресение

- При усещане на първите признания на земетресение да не се напуска сградата самостоятелно.
- Да се заемат местата до вътрешните стени или коридорите, които са сравнително по-устойчиви на въздействието.
- След преминаване на първия трус незабавно да се изключат всички електрически уреди.
- След преминаване на първия трус под ръководството на учителите организирано, при спазване на плана за евакуация, да се напуснат класните стаи.
- След напускане на сградата да не се застава на разстояние, по-малко от височината ѝ.

ПРАВИЛА ЗА ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ

- Да се спазва противопожарната наредба, утвърдена от директора.
- Да се извършва постоянен контрол при използването на електронагревателни уреди и учебно-технически средства.
- Леснозапалимите течности в лабораториите да се съхраняват в метални шкафове.
- В коридорите и по стълбищата да не се съхраняват маси, чинове или друг инвентар.
- Противопожарните уреди и съоръжения да се поддържат в изправност и годност.
- Да се спазват най-строго изискванията за пожарна безопасност при извършване на заваръчни и др. огневи дейности.
- В случай на пожар, авария или природно бедствие да не се допуска паника и да се действа организирано и уверено.

ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВИЧНА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ

Обработка на рани

Почистването на раната от грубо замърсяване се извършва, като се отстраняват малки чужди тела на повърхностния слой на раната с тампон и се промива с кислородна вода. Обработката е от краищата на раната навън с памук, напоен със спирт или йодна тинктура. Върху раната се поставя стерилна превръзка като се използва стерилна марля, чисти кърпи и други и се внимава да не се замърси допълнително.

Ако направената превръзка е напоена с кръв, да не се снема, а да се направи друга върху нея!

При повърхностни рани може да се използва цитопласт.

Ако в раната е попаднало голямо чуждо тяло, кръвоточението се спира като се притиснат краищата на раната около чуждото тяло. Върху раната и чуждото тяло се поставя марлена превръзка. С бинта не се минава върху чуждото тяло. При попадане на чужди тела в окото се прави суха превръзка със марля или чиста кърпа или само пострадалия се отвежда при лекар.

Бинтът се навива от ляво на дясно, като намотките са равномерни. Започва се от по-тънката част на крайника към по-дебелата.

Да не се пипа раната с ръце, защото върху тях има много микроби, способни да предизвикат инфекция!

Да не се промива раната с вода или други течности, за да не попадат замърсяващи материали, намиращи се около нея, вътре в самата рана!

Да не се поставя памук върху раната!

Кръвотечения и кръвоспиране

Според наранения кръвоносен съд **кръвотеченията** са:

- **Артериални** – изтичането на кръвта е на тласъци в съответствие с ударите на сърцето. Има ярко червен цвят /наситена е с кислород/. Тези кръвотечения са най-опасни.
- **Венозни** – кръвта има тъмночервен цвят и изтича равномерно;
- **Капилярни** – кръвта изтича на капки.

Кръвоспиране – при външно кръвотечение може да се извърши ръчно притискане на кървящия кръвоносен съд над мястото на нараняването или чрез кръвоспираща превръзка над раната; пристягане с гумен маркуч, бинт, турникет или друго подръчно средство; чрез максимално свиване на крайника.

Пристигга се докато пулсът на артериите под мястото на притискане изчезне. На това място се поставя бележка с ден и час на превръзката, като времетраенето ѝ е до два часа. На всеки 1 до 2 часа се отпуска малко превръзката, за да се ороси крайникът, след това се затяга отново.

Кръвоспиране при кръвотечение от носа – при удар пряко върху носа може да се получи кръвотечение. Кръвоспирането се извършва със студен компрес или тампон от марля или памук, напоен с кислородна вода в кървящата ноздра.

Травми

Наранявания в коремната област – пострадалият трябва да лежи със свити към корема крака. Върху корема се поставя бутилка със студена вода, или ако има – лед. При съмнение за инфаркт пострадалият се поставя в седнало положение. При тези наранявания бързо да се вика бърза помощ.

Навъхвания – Първичната долекарска помощ е повдигане на пострадалия крайник, поставяне на студен компрес или лед, налагане на стегната бинтова превръзка, създаване на пълен покой на крайника и даване на обезболяващи лекарства.

Изкълчвания – Признаките са: силна болка около ставата, невъзможност да се движи ставата, видима деформация в ставата, подуване или посиняване около ставата и принудително положение на крайника. Първичната долекарска помощ е стегната превръзка, ограничаване на движението и лед, създаване на пълен покой, даване на болкоуспокояващи.

Фрактура на костите - Признаките са: болка, оток, кръвоизлив, деформация на крайника, неспособност за нормално движение, патологична подвижност и затруднено дишане. Първичната долекарска помощ е кръвоспиране, даване на обезболяващи средства, обездвижване на крайника, като се спазва изискването да бъдат обхванати две съседни стави. Изключение се прави само за счупено бедро, като при него се обхващат три стави – колянна, тазобедренна и глезненна. Обездвижването /имобилизацията/ е специфично за всяка част от новешкото тяло /закрепването на шината може да стане с бинт, триъгълни кърпи или колани/.

При обездвижване на гръбначния стълб, пострадалия не се поставя по корем.

Върху превръзката на раната и върху кръвоспиращата превръзка не се поставя фиксираща превръзка за имобилизация.

Реанимация на дишането и кръвообращението

Тази помощ се налага при травматичен шок, поражения от електрически ток и други травми. Извършва се в следната последователност: освобождаване на горните дихателни пътища от чужди тела и материали и поддържане на тяхната проходимост. Ако дихателните пътища са запушени от обръщането на езика, то е необходимо той да се изтегли напред и да се фиксира в това положение. Фиксирането се извършва при максимално наклоняване га главата назад и едновременно притискане на горната челюст към долната, а дрехите се разхлабват. Дишането се подпомага като се използват някои от начините за изкуствено дишане. При изкуствено дишане уста в уста оказващият помощ поема дълбоко въздух и през марля енергично го издишва в устата на пострадалия, като му запушва носа. Пострадалият извършва пасивно издишване със своя гръден кош.

Ако е нарушена сърдечна дейност /пулсът се усеща слабо/, наред с изкуственото дишане се прави непряк масаж на сърцето, като се редуват 10 притискания на гръден кош и 3 вдишвания и издишвания.

Отравяния и изгаряния

Отравяния от токсични газове. Въглеродният диоксид е силно токсичен газ без цвят и мириз. Отравянето се характеризира с главоболие, световъртеж, тежест и сърцебиене. Първичната долекарска помощ започва с извеждане от помещението на чист въздух. Ако е необходимо се прави изкуствено дишане или разтривки на тялото, затопляне на краката или кратковременно вдишване на спиртни пари.

Изгаряния – получават се под въздействието на тоглина /гореща течност, огън, нажежени локални предмети/, киселини и основи, радиоактивно обльчване, получени по време на учебна практика и учебна лаборатория.

Три са степените на изгаряния:

- Първа степен – зачеряване на кожата;
- Втора степен – мехури с бледожълтенкова течност, болезнени, лесно се пукат и загнояват;
- Трета степен – некроза на кожата, засегнато подкожие, получава се дълбока рана.

Първична долекарска помощ при първа степен се прави с превръзка с 5%-ен разтвор на натриев бикарбонат или суха стерилна превръзка.

Внимание! Мехурите не се пукат, дрехите се режат, а не се събличат.

При особено тежки изгаряния, долекарската помощ е суха стерилна превръзка, даване на обезболиващи и изнасяне от мястото на поражение. На пострадалия се дават подсладени течности /тотъл чай, тонизиращи напитки или солеви разтвори/.

Първична долекарска помощ при изгаряния от киселини и основи.

Изгореното място се промива със сила струя вода. При поражение от киселини се неутрализира със слаб разтвор на сода бикарбонат, а при основи се неутрализира със слаб оцeten разтвор. След неутрализация се поставя суха стерилна превръзка.

Токсикоинфекция – усложнения при тежки изгаряния, придружени с висока температура, нервни разстройства, които довеждат до тежки психози и допълнителни усложнения.

Първична долекарска помощ при токсикоинфекция – дават се обезболиващи и се прави суха стерилна превръзка.

Долекарска помощ при поражения от електрически ток

Първична помощ при електрически травми – операциите по оказване на първична долекарска помощ се извършват в следната последователност.

- Освобождаване на пострадалия по най-бързия начин от напрежението:
 - ◆ Като до 1000 V, със сухи, непроводими предмети, а над 1000 V да се използват боти, ръкавици, щанги за съответното напрежение;
 - ◆ Осигуряване на падането, ако пострадалия се намира на височина;
 - ◆ Да се предвидят допълнителни източници на светлина, които да работят при изключване на общото захранване;
- Разкопчване на дрехите, осигуряване на достъп на чист въздух, към носа се поднася памук, напоен с амоняк, лицето се намокря с вода, прави се проверка за дишане и пулс на пострадалия.
- Ако пострадалият е в безсъзнание и дишането и пулса са много слаби, се правят следните действия:
 - ◆ Освобождаване от дрехите;
 - ◆ Разтваряне на устата;
 - ◆ Почистване на устната кухина;
 - ◆ Сигуряване на проходимост на дихателните пътища;
 - ◆ Изкуствено дишане;
 - ◆ Индиректен масаж на сърцето;
 - ◆ Поставят се студени компреси на очите.
- При изгаряния от електрически ток се действа както при другите случаи.
- Електроофтальмия /възпаление на ретината и роговицата и осветяване/. Получава се при работа с електроожен, когато не се използват лични предпазни средства. Поставят се студени компреси, дават се аналгетици и се изпраща при офтальмолог.